

Bogen *Englespor* består udover et forord, skrevet af Katrines mor og en psykolog fra Center for Mentalisering, af udvalgte dagbogsnotater skrevet af Katrine Lund fra 2007 til 2016, hvor Katrine tog sit eget liv efter mange års kamp med psykisk sygdom. Herudover er bogen illustreret med en del af Katrines tegninger og malerier, som er med til at understøtte det indtryk, man får af Katrine som menneske gennem bogen. Bogen beskriver set gennem Katrines øjne og følelser et liv, som ikke magtes, et liv, der kæmpes for og af hende selv og af menneskene omkring hende, men som i sidste ende blev for svært.

Man følger som læser Katrines vej gennem det psykiatriske system og får derigennem en patients oplevelser af et system, som aldrig helt formåede at hjælpe. Man får fornemmelsen af at være med på sidelinjen, mens Katrine kæmper sig gennem et ungdomsliv, der aldrig rigtig kommer i gang, og føler med hende, hver gang hun igen falder tilbage i depression og selvmordsforsøg med indlæggelser til følge. Selv set gennem Katrines ekstremt dårlige selvværd bliver det for læseren tydeligt, at der var mennesker, der ville Katrine, og at hun var et menneske med uendelig meget godt at give. Derfor er det smerteligt at følge, hvordan hun igen og igen er afskåret fra at kunne gribe det liv, som set udefra ligger lige foran hende. Samtidig får man en ret unik mulighed for (næsten) helt ufiltreret at få indblik i tanker og følelser hos et ungt menneske med personlighedsforstyrrelse og gentagne depressioner. Katrines dagbog afspejler så fint de enorme følelsesmæssige udsving, psykisk lidelse rummer. Katrine er håbefuld og glad den ene dag og selvskadende og i gang med at forsøge selvmord dagen efter, og mønstret i, hvad der udløser disse udsving, er svære at udskille, især for Katrine selv, og hun undrer sig ofte over egne tanker og følelser.

Bogen følger også Katrines forhold til en lærer, hun møder på et efterskoleophold. Han kommer ind i hendes liv omkring hendes første selvmordsforsøg og kommer i årene efter til at spille en altafgørende rolle i hendes liv på godt og ondt. Katrine oplever, at Rasmus, som han kaldes i bogen, er en af de få, som forstår hende. Dog er det tydeligt, at forholdet, som er præget af mange svigt og afvisninger, er medvirkende til, at Katrine langsomt går til grunde psykisk. Man får gennem Susannes forord og Katrines beskrivelser i dagbogen indblik i, at professionelle og pårørende på mange forskellige måder forsøger at støtte Katrine i at komme fri af forholdet til Rasmus, men at det er helt nyttesløst, idet Katrine oplever relationen som afgørende for at kunne leve.

Bogen er blevet til efter ide fra Katrine selv og er blevet ført ud i livet af Katrines mor i det håb, at den vil kunne sætte fokus på selvskade og selvmord og gøre det lettere for både de, som rammes af tanker om selvskade og selvmord, og de pårørende og de professionelle omkring de, som rammes af tale om selvskade og selvmordstanker. Jeg arbejder selv med unge, og bogen har givet mig nye tanker om, hvad der kan ligge bag svar som "det ved jeg ikke." Det fylder meget for Katrine, at hun i store dele af sit liv ikke aner, hvordan hun skal sætte ord på, hvad hun tænker og føler eller end ikke selv kender svaret på. I andre dele af bogen er hun skamfuld og føler sig forkert i det, hun mærker, og skjuler det derfor så meget hun kan både for professionelle og sine nærmeste. Bogen kan med fordel læses af alle, der har unge med tanker om selvmord eller selvskade inde på livet, som inspiration til at samtale med unge om disse ellers tabublagte emner eller blot som et indblik i et ungt liv, som sluttede alt for tidligt.

Jeg synes, bogen er et fint og rørende kig ind i et ungt plaget menneskes sind i årene frem mod et selvmord, man sidder, trods viden om udfaldet, og håber med Katrine, hver gang livet tilsyneladende går hendes vej, og man sørger, da hun til sidst efter mange forgæves forsøg lykkes med at ende sit korte liv. Bogen bør læses som det, den er, et ungt menneskes tanker om livet og sig selv, og gør man dette, er den fin og læseværdig.

Af Laila Fauerskov Duch, cand.psych.aut. Himmerlandsgymnasiernes Psykologordning

